

NHỮNG CHUYỂN BIẾN TÍCH CỰC TRONG NUÔI TÔM, THỦY SẢN MẶN LỢ BỀN VỮNG

ĐẶNG VĂN HUẾ

Trong khoảng 10 năm trở lại đây nghề nuôi tôm, thủy sản mặn lợ ở tỉnh Quảng Bình phát triển khá mạnh. Hàng ngàn héc ta đất, mặt nước hoang hóa và diện tích canh tác kém hiệu quả được nông dân các địa phương tận dụng, cải tạo và chuyển đổi sang nuôi cua cá, tôm sú, tôm thẻ chân trắng (TCT) tạo việc làm, tăng thu nhập cho hàng ngàn lao động. Không chỉ người nuôi tôm mà người làm dịch vụ con giống, thức ăn và vật tư liên quan đến nuôi tôm cũng nhờ đó mà giàu lên. Tuy nhiên, do chỉ mới quan tâm đến lợi nhuận trước mắt, trong khi cơ sở hạ tầng phục vụ sản xuất chưa đảm bảo và không đúng quy hoạch; ao hồ thiết kế không đúng tiêu chuẩn và thiếu đồng bộ; mua tôm giống không rõ nguồn gốc, không qua kiểm soát dịch bệnh của cơ quan thú y; hình thức nuôi quảng canh còn phổ biến; đặc biệt là hạn chế về kiến thức chuyên môn của người nuôi... dẫn đến dịch

Mô hình nuôi tôm trên cát tại Bồ Trạch

Ảnh: T.L

bệnh trên tôm nuôi ngày càng gia tăng, năng suất và hiệu quả kinh tế thấp, hàng trăm héc ta ao hồ được xây dựng rất tốn kém phải bỏ hoang do nuôi thua lỗ.

Trước tình hình đó Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo các đơn vị, phòng ban chuyên môn khẩn trương vào cuộc, tập trung nghiên cứu tìm phương án khả thi để giúp bà con vực lại một nghề lợi nhuận cao nhưng đang bất khả kháng với nhiều rủi ro bởi dịch

tôm bệnh gây nên. Và phương án nuôi tôm, thủy sản mặn lợ bền vững giai đoạn 2009 - 2010, định hướng đến 2015 đã được xây dựng đưa vào áp dụng. Sau hơn một năm cơ quan chuyên môn cùng chính quyền các địa phương phối hợp chỉ đạo thực hiện việc nuôi tôm, thủy sản mặn lợ ở tỉnh Quảng Bình đã có sự chuyển biến rõ rệt. Qua thực tế có thể khẳng định, nếu bố trí ao hồ đúng quy hoạch, đầu tư cơ sở hạ tầng đúng mức và biết

tuân thủ quy trình kỹ thuật từ khâu xử lý ao nuôi, mua tôm giống và chăm sóc thì việc nuôi tôm, thủy sản bền vững không phải không làm được. Cũng từ kết quả đạt được phần nào củng cố niềm tin của người dân, nhiều hộ đang trở lại với nghề nuôi tôm để sinh lợi ngay chính trên những ao nuôi vốn đã bỏ hoang của mình.

Quảng Bình là một địa phương chuyển dịch nuôi tôm, thủy sản mặn lợ theo hướng bền vững sớm của cả nước do đó công tác triển khai thực hiện phương án không đơn giản, nhất là việc thuyết phục, vận động các hộ dành một phần diện tích ao nuôi để làm ao chứa lắng, ao xử lý. Đối với những hộ diện tích ao hồ không nhiều công tác vận động lại càng khó hơn do phải có sự phối hợp giữa các hộ liền để quy hoạch lại. Tuy nhiên, bước đầu đã thu được những kết quả nhất định, mặc dù số hộ tham gia thực hiện phương án chưa nhiều, chưa rộng khắp nhưng một bộ phận người nuôi đã chuyển biến về nhận thức và có tác dụng tích cực trong việc hạn chế dịch bệnh trên tôm nuôi thời gian qua. Công tác quản lý giống thủy sản đã có nhiều cố gắng, Chi

cục Thú y xét nghiệm nhanh, chính xác các mẫu bệnh phẩm, mẫu nước có nghi vấn hoặc do nông dân yêu cầu nhờ đó phục vụ phòng chống dịch kịp thời; lực lượng thú y cơ sở đã trực tiếp kiểm soát giống tôm lúc bắt đầu thả tại ao nuôi để có biện pháp bao vây khống chế nên hạn chế được dịch bệnh lây lan. Đi đôi với việc quy hoạch lại ao nuôi hợp lý, các đơn vị chuyên môn của ngành đã tổ chức tập huấn kỹ thuật nuôi trồng thủy sản cho nông dân hàng chục lớp nhằm nâng cao kiến thức của người nuôi. Đồng thời chú trọng công tác giáo dục ý thức cộng đồng trong quản lý môi trường nuôi nên nhận thức của người dân cũng được nâng lên. Việc thành lập, đi vào hoạt động của các chi hội, tổ nuôi tôm ở các xã Quảng Phong, Quảng Phúc (Quảng Trạch), Hàm Ninh, Võ Ninh (Quảng Ninh) đã góp phần hỗ trợ nhau phát triển sản xuất và quản lý dịch bệnh. Các mô hình trình diễn nuôi tôm sú xen ngao ở Ba Đồn, nuôi chuyên canh TCT trong ao đất có lót bạt ở Quảng Phong, nuôi luân canh TCT với cá chêm ở Hạ Trạch mang lại hiệu quả cao, được bà con quan tâm và ý thức được hướng nuôi thủy sản bền

vững. Nhiều hộ đã mạnh dạn chuyển đổi diện tích nuôi tôm sú kém hiệu quả sang nuôi TCT làm cho diện tích nuôi TCT toàn tỉnh tăng nhanh (năm 2009 đạt 638 ha, bằng 386,7% kế hoạch). Nhờ đó sản lượng tôm nuôi nâng lên 3.225 tấn, đạt 122% kế hoạch (trong đó sản lượng tôm TCT đạt 2.941 tấn, tăng gấp 2 lần so với năm 2008). Về năng suất, tôm TCT nuôi trong ao đất vụ 1 đạt 3-5 tấn/ha, vụ 2 đạt 2-4 tấn/ha, nếu một số diện tích không phải thu hoạch vì chạy lũ và bị thiệt hại bởi ảnh hưởng của cơn bão số 9 thì năng suất bình quân tôm còn cao hơn). Đặc biệt mô hình nuôi TCT có lót bạt của ông Bình ở xã Quảng Phong (Quảng Trạch) năng suất đạt 7 tấn/0,5 ha/vụ (tương đương 14 tấn/ha/vụ), thu lãi 80 triệu đồng/vụ đã thuyết phục được nhiều hộ làm theo.

Hy vọng từ thành công bước đầu của phương án sẽ thuyết phục được đông đảo nông dân thực hiện để nghề nuôi tôm, thủy sản mặn lợ phát triển ổn định và bền vững, đời sống người dân được nâng lên, làm cho thủy sản xứng đáng là ngành kinh tế mũi nhọn của địa phương như tỉnh Quảng Bình đã xác định.

Đ.V.H